

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. Klárou Vašákovou v právní věci

žalobkyně: **Českomoravský štěrk, a.s.**, IČO 25502247
sídlem Mokrá 359, 664 04 Mokrá-Horákov

proti

žalovanému: **J. Š.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Zahutou
sídlem Veveří 365/46, 602 00 Brno

o náhradu škody za nepodání insolvenčního návrhu

takto:

- I. Žaloba, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 1 549 930,15 Kč, se zamítá.**
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému k rukám jeho zástupce na náhradě nákladů tohoto řízení částku 214 896 Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

1. Návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu doručeným Okresnímu soudu Brno - venkov dne 27. 1. 2017, se žalobkyně domáhala proti žalovanému zaplacení částky 1 549 930,15 Kč a náhrady nákladů řízení z titulu náhrady škody ve smyslu § 99 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona v platném znění (dále též jen „IZ“). Podle žalobních tvrzení byl žalovaný v době od 27. 4. 2006 do 21. 2. 2013 jednatelem společnosti XXXXX, v likvidaci, IČO XXXXX, naposledy sídlem XXXXX, původně XXXXX (dále jen „dlužník“). Na základě objednávky žalobkyně ze dne 27. 11. 2012 započal dlužník dne 13. 12. 2012 prostřednictvím subdodavatele s prováděním žalobkyní objednaného díla. Dílo však dlužníkem jako zhotovitelem nebylo provedeno řádně a včas, když bylo dne 28. 12. 2012 odevzdáno a převzato za současného vytknutí

vad a nedodělků a uzavření dohody o lhůtě k jejich odstranění do 10. 4. 2013, jak je uvedeno v předávacím protokolu, nebylo zhotovitelem dodrženo. Cena díla ve výši 3 119 075 Kč byla žalobkyní zaplacená na základě faktury vystavené dlužníkem dne 31. 12. 2012, č. FV12/0031. Vady a nedodělky dlužník ve stanovené lhůtě neodstranil, žalobkyně jej tedy vyzvala ke splnění této povinnosti v dodatečné lhůtě do 15. 6. 2013 s tím, že práce na odstranění vad a nedodělků musí být započaty nejpozději dne 10. 5. 2013. Na výzvu však dlužník nereagoval a žalobkyně tak od smlouvy o dílo dne 14. 5. 2013 odstoupila; současně dlužníka vyzvala k vrácení části ceny díla. Podle zjištění žalobkyně činila cena neprovedených prací 1 549 930,15 Kč. Dlužník však neuhradil ničeho. Žalobkyně má za to, že žalovaný, toho času jednatel dlužníka, porušil svou povinnost stanovenou v § 98 odst. 1 a 2 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon v platném znění (dále jen „IZ“) podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět o úpadku dlužníka. Dlužník měl již v době sjednání smlouvy o dílo peněžité závazky vůči více věřitelům po dobu delší než 30 dní po lhůtě splatnosti, jak vyplývá z přihlášek věřitelů v insolvenčním řízení vedeném pod sp. zn. KSBR 27 INS 2078/2014, např. přihlášky č. P4-P13, a tyto své závazky nebyl schopen plnit. Dlužník byl tedy již v tuto dobu v úpadku z důvodu platební neschopnosti. V případě, že by žalovaný splnil svoji povinnost včas, žalobkyně by s dlužníkem předmětnou smlouvu o dílo neuzavřela, případně uzavřela za sjednání jiných podmínek, tedy v případě, že by si žalovaný splnil svoji povinnost, škoda by žalobkyni nevznikla. Jelikož byl ale žalovaný v prodlení se splněním své zákonné povinnosti, žalobce neměl reálnou možnost úpadek dlužníka rozeznat a pohledávka věřitele za dlužníkem vznikla až během tohoto prodlení, vznikla žalobkyni škoda. V souladu s judikaturou Nejvyššího soudu ČR a zákonem se škodou způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh rozumí rozdíl mezi tím, co dlužníku zbývá splnit žalobkyni a částkou, kterou žalobkyně posléze obdržela v rámci insolvenčního řízení na úhradu její pohledávky. Jelikož žalobkyni nebylo v rámci insolvenčního řízení uhrazeno ničeho, rovná se škoda jí vzniklá výši jeho pohledávky za dlužníkem představující cenu dlužníkem neprovedených prací ve výši 1 549 930,15 Kč. Žalobkyně vyzvala žalovaného dopisem ze dne 20. 1. 2017 k náhradě škody ve výši 1 549 930,15 Kč, žalovaný do dne podání této žaloby ničeho neuhradil, tudíž byla žalobkyně nucena podat předmětnou žalobu, jejímž prostřednictvím se domáhá zaplacení částky ve výši způsobené škody a náhradu nákladů řízení.

2. Ve věci byl dne 10. 7. 2017 vydán Okresním soudem Brno-venkov platební rozkaz, v rámci něhož byla stanovena žalovanému povinnost uhradit žalobkyni částku ve výši 1 549 930,15 Kč a náhradu nákladů řízení ve výši 78 097 Kč, který byl zrušen odporem žalovaného.
3. Žalovaný se k žalobě vyjádřil svým podáním doručeným soudu dne 6. 9. 2017, v němž uvedl, že nesouhlasí s tvrzeními uvedenými v žalobě a navrhuje žalobu zamítnout. Uvádí, že tvrzení o úpadku dlužníka ke dni uzavření smlouvy o dílo se žalobkyní se nezakládá na pravdě, když žalobkyně zcela opomíjí aktiva dlužníka, díky nimž nemohl být dlužník ve stavu, kdy by nebyl schopen plnit své závazky. Mimo to měl dlužník v době uzavření smlouvy o dílo značný finanční obnos na účtu, jinak by i s ohledem na absenci zálohy na cenu díla neměl z čeho uhradit materiál nutný k provedení díla. Skutečnost, že dlužník neplnil, neznamená, že nebyl schopen plnit. Nebyli dlužník ke dni uzavření smlouvy o dílo v úpadku, nemohlo tedy dojít k porušení povinnosti žalovaného dle § 99 IZ. Žalovaný uvádí, že ke dni uzavření smlouvy o dílo s žalobkyní majetek dlužníka markantně převyšoval jeho závazky splatné ke dni uzavření smlouvy o dílo. K údajné škodě a její výši žalovaný uvedl, že je pravdou, že mezi dlužníkem a žalobkyní došlo k uzavření smlouvy o dílo a že cena díla byla dlužníkovu v plné výši uhrazena. Zda dílo bylo dokončeno či nikoli žalovaný nedokáže učinit nesporným, jelikož v tu dobu již u dlužníka nepůsobil. Žalovaný výslovně zpochybňuje důvodnost žalované částky coby hodnoty údajných nedodělků, a tedy i coby údajné škody, když tato byla jednostranně vyčíslena bez jakýchkoli důkazů. K otázce příčinné souvislosti žalovaný uvedl, že tato je spjata se skutečností, zda vůbec došlo k porušení právní povinnosti, což je mezi stranami sporné. Příčinnou souvislost žalobce netvrdí ani neprokazuje.

Nelze přitom pominout, že dlužník dílo předal a žalobkyně jej převzala. Nebylo-li dílo provedeno, nevzniklo dlužníku právo na jeho zaplacení; v takovém případě tedy žalobkyně plnila předčasně, aniž by k tomu měla právní důvod. Pokud tedy žalobkyně bez právního důvodu vydala finanční prostředky a následně se již vůči dlužníku nedomohla odstranění vad a nedodělků, nejedná se o okolnosti, které by jakkoli ležely ve sféře vlivu žalovaného, resp. které by zapříčinily vznik škody. Ve smlouvě o dílo si strany sjednaly, že žalobkyně měla dílo zcela uhradit až po jeho provedení; zaplatila-li žalobkyně dříve, byla právě tato skutečnost příčinou vzniku případné újmy na její straně. V případě, že by tedy žalobkyně uhradila cenu díla v souladu se smlouvou, žádná škoda by jí nevznikla. Nelze tedy přičítat žalovanému odpovědnost za následek, který objektivně neměl možnost ovlivnit. Z procesní opatrnosti žalovaný vznesl i námitku promlčení, a to z hlediska uplynutí jak objektivních, tak subjektivních lhůt. Na základě těchto tvrzení se tedy žalovaný domáhá zamítnutí žaloby.

4. Usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 3. 2018, č.j. Ncp 58/2018 - 74, které nabylo právní moci dne 17. 4. 2018, byla určena věcná příslušnost krajských soudů k projednání rozhodnutí v předmětné věci a určena místní příslušnost Krajského soudu v Brně.
5. Zdejší soud ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 14. 5. 2019, č. j. 74 Cm 12/2018 - 185, kterým žalobu žalobkyně zamítl; současně rozhodl o nákladech tohoto řízení. Dospěl přitom k závěru, že žalobkyni náhrada škody nenáleží, neboť mezi ní a dlužníkem nedošlo k uzavření platné smlouvy o dílo. Proto nelze hovořit o povinnosti statutárního orgánu dlužníka podat insolvenční návrh ke dni, který měl být dnem uzavření smlouvy o dílo. Pokud by snad mezi stranami k uzavření platné smlouvy o dílo došlo, pak objednatelka – žalobkyně plnila předčasně, neboť dlužníkovi uhradila plnou cenu díla před jeho zhotovením bez vad a nedodělků. Žalovaného jako jednatel dlužníka proto ke dni 27. 11. 2012 netížila povinnost podat insolvenční návrh. I pokud by žalobkyni vznikla škoda zaplacením částky 3 119 075 Kč a společnost XXXXX se ke dni 27. 11. 2012 nacházela v úpadkové situaci, je zřejmé, že pokud nebyla k uvedenému dni mezi stranami uzavřena tvrzená smlouva o dílo, pak příčinná souvislost mezi případným protiprávním jednáním žalovaného a vznikem škody dána není. I pokud by smlouva o dílo dne 27. 11. 2012 uzavřena byla, bylo jejím předmětem zhotovení díla za cenu 3 119 075 Kč v termínu do 28. 12. 2012. K tomuto dni však dílo zhotoveno nebylo, neboť mělo zásadní vady a nedodělky. K dokončení díla ze strany XXXXX nikdy nedošlo, přesto žalobkyně uhradila v plné výši fakturu vystavenou zhotovitelem dne 31. 12. 2012 a je zřejmé, že uhradila cenu díla dříve, než k tomu měla povinnost. Vzniká-li nárok na úhradu ceny díla jeho provedením a dílo provedeno nebylo, není dána příčinná souvislost mezi případným protiprávním jednáním žalovaného a vznikem škody na straně žalobkyně, protože majetková újma vzniklá žalobkyni uhrazením plné ceny díla není přičitatelná žalovanému. Proto se soud nezabýval tím, zda XXXXX byla ke dni 27. 11. 2012 v úpadkovém stavu, resp. zda žalovaný porušil svou zákonnou povinnost podat insolvenční návrh, stejně jako žalovaný namítaným promlčením.
6. K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 9. 10. 2019, č. j. 9 Cmo 8/2019 - 215, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V odůvodnění rozhodnutí odvolací soud především odkázal na související judikaturu dovolacího soudu, a to zejména usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2016 ve věci sp. zn. sp. zn. 29 Cdo 2356/2016, kde byl formulován a odůvodněn závěr, že odpovědnost osob uvedených v § 98 IZ za porušení povinnosti podat insolvenční návrh je obecnou občanskoprávní odpovědností za škodu založenou na presumpci zavinění, s možností dotčených osob se této odpovědnosti zprostit. Má-li být náhrada škody či jiné újmy ve formě peněžitého plnění poskytnuta v rozsahu odpovídajícím rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel, pak dnem, kdy taková škoda vznikla (nejpozději mohla vzniknout) je den, kdy byl podán insolvenční návrh. Od tohoto dne totiž již případný pokles míry uspokojení věřitelovy pohledávky z majetku dlužníka nelze odvozovat od porušení povinnosti podat insolvenční návrh. V odůvodnění rozhodnutí Nejvyšší soud

konstatoval, že přestože institut odpovědnosti dlužníka (resp. jeho statutárního orgánu či dalších osob stanovených zákonem) za škodu či jinou újmu způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh doznal oproti předcházející úpravě v zákoně o konkursu a vyrovnání četných změn (viz. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4269/2014) IZ na jeho občanskoprávní povaze ničeho nezměnil.

Dále poukázal odvolací soud na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2014 ve věci sp. zn. 29 Cdo 2735/2012, když připomenul, že rozhodovací praxe je ustálená v závěru, že odpovědnost osob uvedených v § 3 odst. 2 ZKV za porušení povinnosti podat návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka je obecnou občanskoprávní odpovědností za škodu založenou na presumpci zavinění s možností dotčených osob se této odpovědnosti zprostit (srov. R 33/2008). Základním předpokladem vzniku obecné občanskoprávní odpovědnosti za škodu patří porušení právní povinnosti, vznik škody a příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody a zavinění. První tři předpoklady jsou objektivního charakteru a důkazní břemeno ohledně nich leží na poškozeném, zavinění je subjektivní povahy a jeho existence ve formě nedbalosti nevědomé se předpokládá, naopak škůdce prokazuje, že škodu nezavinil (srov. R 33/2008).

Dalším z odkazovaných rozhodnutí dovolacího soudu byl rozsudek ze dne 17. 12. 2015 ve věci sp. zn. 29 Cdo 4269/2014, uveřejněném pod č. 11/2017 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen R 11/2017), týkající se předpokladů odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh spočívající ve vzniku škody nebo jiné újmy. Nejvyšší soud uvedl, že škoda nebo jiná újma může spočívat pouze v rozdílu mezi výší částky, kterou věřitel přihlásil u insolvenčního soudu a která byla v insolvenčním řízení zjištěna a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení obdržel na uspokojení této pohledávky.

Nejvyšší soud dále doplnil v usnesení ze dne 25. 7. 2018 ve věci sp. zn. 29 Cdo 5595/2017, že má-li být náhrada škody či jiné újmy ve formě peněžitého plnění poskytnuta v rozsahu odpovídajícím rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení pro uspokojení této pohledávky obdržel, pak dnem, kdy taková škoda vznikla (nejpozději mohla vzniknout) je den, kdy byl podán insolvenční návrh. Objektivní tříletá promlčecí doba podle § 106 odst. 2 o.z. počíná běžet nejpozději podáním insolvenčního návrhu.

Odvolací soud uzavřel, že pro posouzení nároku na náhradu škody podle § 99 I.Z. je rozhodné, zda žalobkyně přihlásila do insolvenčního řízení úpadce svou pohledávku, zda a v jaké výši byla tato pohledávka zjištěna a v jaké výši byla v insolvenčním řízení úpadce uspokojena. Z výsledků dokazování je přitom zřejmé, že žalobkyně svou pohledávku do insolvenčního řízení úpadce společnosti XXXXX „v likvidaci“ řádně přihlásila, tato pohledávka byla v plně přihlášené výši 1 549 930,15 Kč zjištěna a v insolvenčním řízení nebyla ani zčásti uspokojena. Je tedy zřejmé, že neuspokojením pohledávky v insolvenčním řízení dlužníka mohla vzniknout žalobkyni škoda tím, že dlužník, resp. osoba za něho jednáající, nepodal insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Osoba oprávněná jednat za dlužníka za tuto škodu odpovídá objektivně. Soudu prvního stupně bylo závazně uloženo, aby se zabýval vznesenou námitkou promlčení uplatněného nároku, kterou žalovaný vznesl ve svém vyjádření ze dne 6. 9. 2017 a dále ji doplnil v podání ze dne 8. 11. 2018 s tím, že při posuzování této otázky bude muset soud prvního stupně vycházet z toho, že žalovaný byl jednatelem dlužníka jen do 21. 2. 2013; proto je nutné posoudit odpovědnost žalovaného též z hlediska doby, po kterou byl oprávněn za dlužníka insolvenční návrh podat. Insolvenční řízení na majetek společnosti bylo zahájeno dne 29. 1. 2014 insolvenčním návrhem dlužníka a dne 18. 1. 2016 bylo ukončeno zrušením konkursu na majetek dlužníka pro nedostatek majetku, usnesení nabylo právní moci dne 3. 2. 2016. Dne 25. 1. 2017 byla společnost vymazána a žaloba byla podána dne 27. 1. 2017. Žalobkyně plnila dne 1. 3. 2013 postupníkovi společnosti TBG Beton mix a.s. a dne 6. 3. 2013 dlužníkovi. Proto je nutné posoudit odpovědnost žalovaného jak z pohledu jeho úkonů

předcházejících převodu společnosti XXXXX, tak z hlediska doby, po kterou byl oprávněn za dlužníka insolvenční návrh podat. Insolvenční řízení na majetek společnosti bylo zahájeno dne 29. 1. 2014 insolvenčním návrhem dlužníka a dne 18. 1. 2016 bylo ukončeno zrušením konkursu na majetek dlužníka pro nedostatek majetku, usnesení nabylo právní moci dne 3. 2. 2016. Dne 25. 1. 2017 byla společnost vymazána a žaloba byla podána dne 27. 1. 2017.

7. Při jednání dne 6. 2. 2020 žalobkyně zdůraznila, že podle jejího názoru se počala promlčecí doba běžet ode dne 29. 1. 2014, tj. od zahájení insolvenčního řízení a promlčecí lhůta se proto počítají podle nového občanského zákoníku. Pokud jde o otázku vzniku škody, pak případná povědomost žalobkyně o vzniku škody mohla vzniknout až nejdříve spolu s podáním insolvenčního návrhu. Pokud jde o důvody, pro které je žalován Š. a nikoli následující jednatel pan M., uvedla, že může být solventnější. Nevědomky uzavřela smlouvu o dílo se společností v úpadkové situaci a toto se dozvěděla až v lednu 2014.

Žalovaný u jednání uvedl, že dlužník v době jednatelství žalovaného v úpadkové situaci nebyla a pokud ano, tíží břemeno důkazní žalobkyni, která jej však neunesla. S odkazem na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ve věci sp. zn. 3 VSPH 491/2011 uvedl, že pokud jde o samotné uzavření smlouvy mezi dlužníkem a žalobkyní, pak tímto žalobkyni újma způsobena nebyla. Ta fakticky zaplatila 1. 3. 2013 a 6. 3. 2013, tj. v době, kdy žalovaný již jednatelem dlužníka nebyl. Teprve k těmto datům se žalobkyni snížil majetek. Má za to, že je na místě počátek běhu promlčecí doby posunout ve vztahu k žalovanému, když nemohla začít běžet později než po 1. 3. 2013 a 6. 3. 2013.

8. S ohledem na závazný právní názor vyslovený odvolacím soudem v projednávané věci, řešil soud primárně namítané promlčení žalobkyní uplatněného nároku. Vyšel přitom z již zjištěného a stranami nijak nesporeného skutkového stavu, tj. že žalovaný byl v době od 27. 4. 2006 do 21. 2. 2013 jednatelem společnosti XXXXX „v likvidaci“, IČO XXXXX, naposledy sídlem XXXXX, původně XXXXX (dále jen dlužník). Dne 27. 11. 2012 žalobkyně objednala u společnosti XXXXX, tedy dlužníka, dodávku přístavby přístupové komunikace Mankovice s odkazem na cenovou nabídku dlužníka ze dne 31. 10. 2012, termín dodání byl stanoven ke dni 28. 12. 2012. Dle cenové nabídky cena za objekt SO01 činila 1 532 239 Kč bez DPH a cena za objekt SO02 činila 1 586 836 Kč, termín realizací byl navržen tak, že práce započnou 15. 11. 2012 a termín dokončení díla bude cca květen 2013. Dne 28. 12. 2012 byl sepsán zápis o odevzdání a převzetí díla, v němž byly uvedeny vady a nedodělky díla, termín k odstranění těchto vad a nedodělků byl stanoven ke dni 10. 4. 2013. Plnou cenu díla ve výši 3 119 075 Kč bez DPH zhotovitel objednateli - dlužníku vyúčtoval fakturou č. FV12/0031 ze dne 31. 12. 2012 se splatností do 14. 2. 2013. S ohledem na postoupení části pohledávky ze strany zhotovitele XXXXX v rozsahu 2 293 826,20 Kč na TBG BETONMIX a.s., IČO 48530794 za žalobkyní došlo dne 1. 3. 2012 k úhradě pohledávky v částce 2 293 826,20 Kč věřitele TBG BETONMIX a.s. vyplývající z faktury č. FV12/0031 vystavené dne 31. 12. 2012 a dne 6. 3. 2012 došlo k úhradě pohledávky dlužníka za žalobkyní vyplývající z faktury č. FV12/0031 vystavené dne 31. 12. 2012. Tímto dnem byla cena díla fakturovaná dne 31. 12. 2012 uhrazena v celé výši, a sice ve výši 3 119 075 Kč bez DPH. Ke dni 30. 4. 2013 nebylo dílo řádně provedeno a nebyly odstraněny vady a nedodělky zachycené v zápisu o odevzdání a převzetí díla Přístupová cesta – Mankovice ze dne 28. 12. 2012. Žalobkyně z důvodu neodstranění vad a nedodělků díla zaslala zhotoviteli XXXXX odstoupení od smlouvy dne 14. 5. 2013 a současně jej vyzvala k vrácení části ceny díla. Dne 26. 4. 2013 bylo u Krajského soudu v Brně zahájeno první insolvenční řízení na majetek XXXXX, a to pod sp. zn. KSBR 37 INS 11819/2013; toto řízení bylo nicméně zastaveno usnesením ze dne 16. 7. 2013, č. j. KSBR 37 INS 11819/2013 – A – 11. Následně bylo insolvenční řízení zahájeno návrhem doručeným soudem dne 29. 1. 2014; řízení bylo vedeno pod sp. zn. KSBR 27 INS 2078/2014 a bylo ukončeno zrušením konkursu pro nedostatečný majetek dlužníka usnesením ze dne 18. 1. 2016, č. j. KSBR 27 INS 2078/2014-B-9; usnesení nabylo právní moci dne 3. 2. 2016. K 25. 1. 2017 pak byl dlužník vymazán z obchodního rejstříku. Žaloba v této právní věci byla soudem doručena dne 27. 1. 2017.

9. Podle § 7 IZ nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

Podle § 98 odst. 1 IZ, dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost má i tehdy, byl-li pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem jeho podniku nebo exekuce podle zvláštního právního předpisu proto, že cena majetku náležejícího k podniku nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku; to neplatí, má-li dlužník ještě jiný podnik. Podle odst. 2 povinnost podle odstavce 1 mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci. Je-li těchto osob více a jsou-li oprávněny jednat jménem dlužníka samostatně, má tuto povinnost každá z nich. Insolvenční návrh podávají jménem dlužníka. Podle odst. 3 povinnost podat insolvenční návrh podle odstavců 1 a 2 není splněna, bylo-li řízení o insolvenčním návrhu vinou navrhovatele zastaveno nebo byl-li jeho insolvenční návrh odmítnut.

Podle § 99 odst. 1 IZ osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti. Podle odst. 2 škoda nebo jiná újma podle odstavce 1 spočívá v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel. Podle odst. 3 osoba uvedená v odstavci 1 se odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu podle odstavce 2 zproští, jen prokáže-li, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat.

Podle § 3036 přechodných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 1.1.2014 (dále též jen „o.z.“), podle dosavadních právních předpisů se až do svého zakončení posuzují všechny lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i lhůty a doby pro uplatnění práv, která se řídí dosavadními právními předpisy, i když začnou běžet po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Podle § 3028 odst. 3 o.z., není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy.

Podle § 106 odst. 1 a 2 obč. zák. se právo na náhradu škody promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nejpozději se právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

10. S ohledem na zjištění o skutkovém stavu věci soud rozhodl tak, že promlčecí doba pro podání žaloby na náhradu škody vzniklé nepodáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení ve smyslu § 99 IZ uplynula nejpozději dnem 22. 2. 2016. Návrh, jenž byl soudu doručen 27. 1. 2017, byl tedy podán opožděně a s ohledem na námitku promlčení vznesenou žalovaným soud žalobu zamítl a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.
11. Promlčecí doba je v tomto případě upravena v § 106 obč. zák., jelikož se jedná o obecnou občanskoprávní odpovědnost za škodu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 29 Odo 1220/2005) a insolvenční zákon jako lex specialis tuto promlčecí lhůtu samostatně

neupravuje. Subjektivní promlčecí lhůta je stanovena na 2 roky ode dne, kdy se poškozený o škodě dozvěděl. Objektivní promlčecí lhůta je dvojí, a sice 3 roky, resp. 10 let u škody způsobené úmyslně ode dne, kdy ke škodné události došlo.

12. Soud vyšel z úvahy, že úspěch žaloby vůči žalovanému v kontextu vznesené námitky promlčení je podmíněn tím, že je možné žalovanému vzniklou škodu přičítat. Odpovědnost žalovaného lze shledat totiž pouze, pokud žalovaný jakožto osoba odpovědná za nepodání insolvenčního návrhu z titulu svého jednatelského oprávnění (tj. v době výkonu funkce jednatele) za existence úpadkového stavu dlužníka dlužnický insolvenční návrh nepodal, přičemž žalobkyni tímto nejednáním vznikla škoda spočívající v poklesu míry uspokojení její pohledávky z majetku dlužníka; nejpozději se tak ale mohlo stát ke dni zahájení insolvenčního řízení vedeného zdejším soudem pod sp. zn. KSBR 27 INS 2078/2014, tj. ke dni 29. 1. 2014.
13. Soud především uvádí, že vznik škody spočívající právě v poklesu míry uspokojení věřitelovy pohledávky jde ruku v ruce s úpadkovým stavem dlužníka. Pokud se však dlužník dostal do úpadku v době do 21. 2. 2013, kdy byl žalovaný jednatelem (a jen tehdy by mu byl nárok přičitatelný), pak se tříletá promlčecí doba počala běžet nejpozději 22. 2. 2013; nárok uplatněný žalobou doručenou soudu dne 27. 1. 2014 by byl uplatněn po jejím uplynutí, když posledním dnem k podání žaloby by byl 22. 2. 2016. Z práva na náhradu možné škody způsobené žalovaným žalobkyni se stala naturální obligace, kterou již nelze žalobkyni rozsudkem přiznat.
14. Pokud by se snad dlužník dostal do úpadku v době po 21. 2. 2013, pak i kdyby byly splněny všechny ostatní předpoklady odpovědnosti ve smyslu § 99 IZ, neodpovídal by za tuto škodu žalovaný, ale jednatel, jemuž vzniklo jednatelské oprávnění po žalovaném, tj. pan M..
15. Soud se nemohl ztotožnit s právním názorem žalobkyně, že objektivní promlčecí doba se počala běžet spolu se zahájením insolvenčního řízení na majetek dlužnice, tj. ke dni 29. 1. 2014, a to ze shora uvedených důvodů. Pokud žalobkyně namítala, že se o možném vzniku škody mohla poprvé dovědět až v lednu 2014 spolu s podáním insolvenčního návrhu, tak soud má za to, že jde o námitku nedůvodnou, když jednak šlo v insolvenční věci dlužníka o věřitelský insolvenční návrh, kde byla žalobkyně jedním z navrhuujících věřitelů, tudíž možný úpadek dlužníka řešila minimálně v koordinaci s dalšími třemi navrhuovateli požadujícími zjištění úpadku již nějakou dobu před doručením insolvenčního návrhu soudu. Vedle toho však platí, že pro marné uplynutí promlčecí doby stačí, uběhne-li alespoň jedna z nich. Pokud objektivní promlčecí doba podle názoru soudu ve vztahu k možnému nároku vůči žalovanému uplynula dne 22. 2. 2016, pak je nárok promlčen, i kdyby se žalobkyně o vzniku škody dověděla později.
16. S ohledem na uvedené právní závěry dospěl soud k závěru, že žalobkyně s žalobou úspěšná být nemůže. S ohledem na učiněné závěry se soud již dál obecnými předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu v tomto případě nezabýval, a to pro nadbytečnost.
17. O náhradě nákladů řízení soud rozhodoval podle § 142 odst. 1 o.s.ř. a plně úspěšnému žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení proti žalobkyni, která procesní úspěch ve věci neměla. Účelně vzniklé náklady žalovaného vynaložené v souvislosti s jeho obranou v tomto soudním řízení spočívají jednak v rámci řízení před soudem prvního stupně před podáním odvolání v nákladech právního zastoupení za 9 a půl úkonu právní služby (převzetí a příprava, 1/2 úkonu za odpor ze dne 30. 1. 2018, 4x písemné vyjádření ze dne 6. 9. 2017, 8. 11. 2018, 15. 1. 2019 a 25. 4. 2019, účast na jednání dne 9. 10. 2018, 27. 11. 2018, 26. 3. 2019 a 14. 5. 2019) po 14 500 Kč za jeden úkon právní služby podle § 7 bod 6 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), tedy ve výši 137 750 Kč. Dále byl přiznán režijní paušál za těchto 10 úkonů právní služby ve výši 3 000 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu (300 Kč za jeden úkon právní služby). Zástupce žalovaného požadoval rovněž náhradu za čas promeškaný v souvislosti s poskytnutím právní služby podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu ve výši jedné poloviny

mimosmluvní odměny za účast při jednání u Okresního soudu Brno - venkov dne 30. 1. 2018, které bylo odročeno bez projednání věci; náleží mu proto polovina z částky 14 500 Kč, tj. 7 250 Kč. V neposlední řadě je zástupce žalovaného plátcem DPH, náleží mu proto 21% DPH ve výši 31 080 Kč. Celkem tedy soud přiznal žalovanému na náhradě nákladů řízení částku ve výši 179 080 Kč.

Dále proběhlo k odvolání žalobkyně řízení odvolací, v jehož rámci se žalovaný prostřednictvím svého právního zástupce vyjádřil k odvolání žalobkyně podáním ze dne 29. 7. 2019, za něž mu náleží náklady právního zastoupení za 1 úkon právní služby po 14 500 Kč podle § 7 bod 6 advokátního tarifu, dále 1 režijní paušál za tento úkon právní služby ve výši 300 Kč a DPH v částce 3 108 Kč. Celkem tedy dospěl soud k částce náhrady nákladů odvolacího řízení ve výši 17 908 Kč.

Po zrušení prvostupňového rozhodnutí a vrácení věci k soudu prvního stupně se konalo jednání dne 6. 2. 2020 nepřesahující dvě započaté hodiny, za něž náleží žalovanému za účast jeho zástupce rovněž 1 úkon právní služby po 14 500 Kč podle § 7 bod 6 advokátního tarifu, dále 1 režijní paušál za tento úkon právní služby ve výši 300 Kč a DPH v částce 3 108 Kč. Celkem tedy dospěl soud k částce náhrady nákladů této fáze řízení ve výši 17 908 Kč.

Celkem má soud za to, že účelně vynaloženými náklady žalovaného na obranu v tomto soudním řízení představuje součet uvedených částek za jednotlivé fáze řízení, tj. 214 896 Kč.

V souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. je žalobkyně povinna náhradu nákladů řízení přiznanou účastníku, jenž byl zastoupen advokátem, zaplatit k rukám advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně, a to ve dvou vyhotoveních.

Nebude-li dobrovolně splněna rozsudkem uložená povinnost, lze se domáhat soudního výkonu rozhodnutí u obecného soudu povinného.

Brno 6. února 2020

Mgr. Klára Vašáková v. r.
samosoudkyně